

جستاری بر روند تهاجم نظام سلطه علیه ایران با دستاویز پرونده حقوق بشر

سعید حقیقی

کارشناس ارشد تاریخ تشیع ، دانشگاه پیام نور مشهد
336h337@gmail.com

علیرضا یاری مقدم

کارشناس ارشد تاریخ تشیع ، دانشگاه پیام نور مشهد
yari_ar110@yahoo.com

سعیده حقیقی

کارشناس ارشد تاریخ تشیع ، دانشگاه پیام نور مشهد
haghighi_sh64@yahoo.com

چکیده :

از مدت‌ها پیش نظام سلطه جهت مقابله با نظام جمهوری اسلامی ایران ترفندها و استراتژی‌های گوناگونی را پیش گرفت تا بتواند به اهداف شوم خود دست یابد. یکی از این حرب‌های استکبار علیه کشورمان دامن زدن به پرونده حقوق بشر در ایران می‌باشد. آنچه مسلم است اینکه این حرکت پس از مقوله برجام روند افزایشی داشته و به مثابه استراتژی جدید دشمنان نظام به شمار می‌آید، اما مهمتر از این موضوع، آینده این پرونده است که باید با روش‌های علمی و صحیح مورد مذاکره قرار گیرد. از آنجایی که آینده پژوهی به عنوان علمی مستقل و پرمخاطب در جوامع دانشگاهی محسوب می‌شود لذا برای رسیدن به هدف فوق‌الاشاره در این پژوهش سعی بر آن شده تا با بهره‌مندی از روش تجزیه و تحلیل روندها، مسیر پرونده حقوق بشر ایران بررسی شود. بدیهی است روند هجمه‌های حقوق بشری استکبار علیه جمهوری اسلامی ایران ادامه و افزایش خواهد داشت بطوریکه پیش‌بینی می‌شود پرونده ج.ا.ا را به بهانه نقص سیستماتیک حقوق بشر به شورای امنیت سازمان ملل احاله نمایند. در این وضعیت باید سسته است در سطوح مختلف کشور برنامه‌ها و راهبردهای کلان نظام در حوزه حقوق بشر تبیین و در دو مسیر تدافعی و تهاجمی اقدامات گوناگون برنامه‌ریزی و به مرحله اجرا وارد گردد.

واژگان کلیدی: آینده پژوهی، حقوق بشر، پرونده، تحلیل روند

مقدمه:

هم زمان با پیروزی نظام جمهوری اسلامی ایران دشمنان و بدخواهان موضوع حقوق بشر را به عرصه ای برای مواجهه با کشورمان تبدیل کرده و از همین روی؛ داستان حقوق بشر را در ابعاد مختلفی علیه ما به صحنه آوردند . واقعیت آن است که رفتارشناسی عوامل صحنه و عاملان این حرکت به وضوح نشان می دهد که آنان حقوق بشر را به عنوان یک پروژه چندفازی در حوزه های سیاسی، اقتصادی، فرهنگی علیه ایران اسلامی تعریف و در بزنگاه های حساس عملیاتی کرده و می کنند. در این کارزار کارکرد حقوق بشر یک ابزار و اهرم برای اهداف و اغراض حریف است تا در پازل دشمنی ها و کارشکنی های خود علیه کشورمان از آن حداکثر استفاده را ببرد.

از سویی دیگری توان گفت مهم ترین وظیفه یک استراتژیست، دستیابی به شناختی صحیح از وضعیت پیش رو است. بر این اساس، آینده نگری و استفاده از ابزارهای علمی برای آینده پژوهی، در مدیریت استراتژیک اهمیت حیاتی دارد. از آنجا که یکی از ارکان اصلی برنامه ریزی استراتژیک دارا بودن ذهنی خلاق و آینده پژوهانه است، آینده پژوهی و مدیریت استراتژیک در محیط های علمی و اکادمیک مانند دو بال پرواز به سوی یک مقصدند که به موازات هم رشد یافته اند. در جهان پر از تحول معاصر، مدیران و برنامه ریزان آگاه و آینده نگر، به جای انتظار برای استقبال از آینده در محیط کارشان و اتخاذ تصمیم در هنگام رویارویی با آینده، تفکر برنامه ریزی خود را با ماشین زمان به آینده منتقل کرده و با حضور در آینده مطلوب با رویکرد پس نگری از آینده به امروز مسیرهای خود را تابلوگذاری و سیاستهای رسیدن به آن را ترسیم می کنند. از این رو مسیر حرکت پرونده حقوق بشری جمهوری اسلامی ایران نیز از این قاعده مستثنا نبوده و می تواند با روش های آینده پژوهی ، مورد مذاقه و بررسی قرار گیرد. دراین نوشتار سعی شده است تا به اجمال به این مهم بپردازد.

مفاهیم و تعاریف:

آینده پژوهی Futures Study

آینده پژوهی مشتمل بر مجموعه تلاش هایی است که با استفاده از تجزیه و تحلیل منابع ، الگوها و عوامل تغییر و یا ثبات، به تجسم آینده های بالقوه و برنامه ریزی برای آنها می پردازد. آینده پژوهی منعکس می کند که چگونه از دل تغییرات (یا عدم تغییر) امروز، واقعیت فردا تولد می یابد.

آینده پژوهی دیدن هر چیز قبل از وقوع آن است. بحران ها به جز در موارد نادرعلائم هشدار دهنده ای را قبل از وقوع از خود بروز می دهند. مدیران نباید به راحتی از کنار این علائم هشدار دهنده عبور کنند. البته بعضی از آنها نشانه ها را احساس نمی کنند چون وقایع آینده برایشان اهمیت ندارد. خلاصه این که مدیران می توانند با انجام آینده پژوهی، علایم اولیه خیلی از بحران ها را قبل از وقوع آنها درک و آنرا مهار کنند. آینده پژوهی مشتمل بر مجموعه تلاشهایی است که با استفاده از تجزیه و تحلیل منابع، الگوها و عوامل تغییر و یا ثبات، به تجسم آینده های بالقوه و برنامه ریزی برای تحقق آنها می پردازند. آینده شناسی مطالعاتی چندرشته ای و فرارشته ای است که به منظور شناخت وضعیت ممکن یا مطلوب یک جامعه در آینده صورت می گیرد. آینده شناسی فرآیندی است که به پیش بینی چندین رویداد مختلف در آینده می پردازد. در این تعریف، واژه پیش بینی به مثابه گزاره ای به کار می رود که گویای احتمال نسبی وقوع برخی از فرآیندهای کلی یا رشته ای از وقایع است. آینده شناسی، بخشی از علوم طراحی و یک شکل جدید طراحی و تکنولوژی اجتماع است. آینده پژوهی بیان پیامد های آتی تصمیمات فعلی، پیش

بینی مسائل و مشکلات آینده همچنین طراحی راه حل های بدیل تا در نهایت جامعه دارای گزینه های بیشتری باشد و بتواند گزینه های مناسب و اخلاقی را انتخاب کند.

موضوعات آینده پژوهی دربرگیرنده گونه های «ممکن»، «محتمل» و «مطلوب» برای دگرگونی از حال به آینده می باشند.

پس از پایان جنگ جهانی دوم در موسسه رند در نیروی هوایی آمریکا به آینده پژوهی بعنوان ابزاری برای جلوگیری از غافلگیری در برابر تغییرات سریع نگاه شد و مبنای این علم توسعه یافت.

پرونده حقوق بشر ج.ا.ا.

طرح پرونده حقوق بشر در ایران، با آغاز تحولات منطقه شمال آفریقا و خاورمیانه از دسامبر ۲۰۱۰ (بهمن ۹۰) اوج گرفت که البته شروع آرام این پروژه را می توان از سال ۲۰۰۱ همزمان با ادعاهای نظام سلطه علیه ایران با محورهای حمایت از تروریسم، ساخت بمب هسته ای و نقض حقوق بشر دانست. و هرچه موج بیداری اسلامی در مسیر پیشروی و طرد سیاست های استکباری و صهیونیستی ادامه یافت؛ برنامه ریزی ها و توطئه ها برای پرونده سازی برضد ایران در موضوع حقوق بشر پررنگ تر رسید.

ضرورت و اهمیت:

امروزه تغییرات با سرعت بالا و چشمگیری در حال رخدادند. تغییرات در همه ساحت های جوامع، افزایش روز افزون وابستگی متقابل کشورها و ملل، تمرکز زدایی جوامع و نهاد های موجود که بدلیل گسترش فناوری اطلاعات شتاب بیشتری یافته است، تمایل روزافزون به جهانی شدن به همراه حفظ ویژگیهای ملی، قومی و فرهنگی و بسیاری عوامل دیگر، لزوم درک بهتر از "تغییرات" و "آینده" را برای دولتها، مدیران، سازمانها و مردم ایجاب میکند.

آینده اساساً قرین به عدم قطعیت است. با این همه آثار و رگه هایی از اطلاعات و واقعیات که ریشه در گذشته و حال دارند، میتوانند رهنمون ما به آینده باشند.

عدم قطعیت نهفته در آینده برای بعضی، توجیه کننده عدم دور اندیشی آنان است و برای عده ای دیگر منبعی گرانبها از فرصت ها. سرعت تغییرات آنچنان سرسام آور است که دیگر نمی توان با روش های سنتی با آنها کنار آمد. «اگر با تغییرات همگام نشوید، زیر چرخ عظیم تغییر خرد خواهید شد». اما آیا امکانی برای اطلاع یافتن از آینده برای ما وجود دارد؟ قطعاً در مورد آینده هیچ چیز یقینی وجود ندارد و این از اصول اولیه آینده شناسی است. اما اصل دیگری هم وجود دارد که انسان می تواند در سرنوشت آینده تاثیر گذار باشد. در این میان دانشی زاده می شود که سعی می کند با پیش بینی عوامل موثر در تغییرات آینده به صورتی دوگانه، هم مهار تغییرات را در دست گیرد و هم جامعه را برای این تغییرات آماده کند. آینده پژوهی فراتر از پیش بینی است و ادعای پیش گویی هم ندارد. آینده پژوهی هنر شکل دادن به آینده است، به آن شکل که آینده را می خواهیم. کسانی که این دانش را در دست دارند هم اکنون هم به آینده جهان به دلخواه و مطلوب خود، شکل می دهند. می توان کشورها و جوامعی را دید که نتوانستند خود را با تحولات سازگار کنند و از این جهت از هم فروپاشیدند. آنها ذات تغییر را درست نشناختند. آینده شناسی از این منظر دانش شناخت تغییرات است. شناخت آینده از حیاتی ترین علوم مورد نیاز هر ملتی است.

رویکردهای آینده پژوهی:

سه رویکرد به مطالعه آینده وجود دارد:

آینده پژوهی تحلیلی، که گاه آینده پژوهی اکتشافی نیز نامیده می شود؛

آینده پژوهی تصویرپرداز؛

آینده پژوهی هنجاری، که گاه آینده پژوهی مشارکتی نیز نامیده می شود.

روش های عمده آینده پژوهی :

Horizon Scanning دیده بانی آینده

Delphi دلفی

Trend Analysis تجزیه و تحلیل روند

Drivers Analysis تجزیه و تحلیل پیش رانها

Scenario سناریوپردازی

Visioning چشم اندازسازی

Road map نقشه راه

Back Casting پس نگری

Modelling مدلینگ

Simulation & Gaming شبیه سازی

ترکیبی از روش های فوق

روش انتخابی آینده پژوهی در این نوشتار (تجزیه و تحلیل روند: Trend Analysis

روند ها ، الگوهای تغییر در موضوعات پراهمیت از دید مشاهده گرهستند که در طول زمان بوقوع وهم اکنون در جریان می باشند.

این روش در حقیقت پیش بینی آینده از روی قرائن و شواهد تاریخی است که تغییرات یک داده در گذشته تا حال نشان می دهد.

تجزیه و تحلیل روند ها بویژه برای سنجش کارایی سیاستگذاری ها و نمایان ساختن مشکلات در حال ایجاد، مفید می باشد.

شاید بتوان گفت برای افزایش دقت و دستیابی به نتایج دقیق و قابل اطمینان جهت تصمیم گیری و تصمیم سازی در مراکز استراتژیک و امنیتی ،

شایسته است گزینش و انتخاب این روش _ تحلیل روند _ صرفاً به عنوان یک بررسی مقدماتی و هشدار بکار گرفته شده و بعد آن ، روشی

دیگراز روش های آینده پژوهی به عنوان روش اصلی مورد استفاده قرار گیرد.

مؤلفه های شناسایی روندها:

شناسایی رویدادهایی که علیرغم احتمال وقوع ناچیز، اثر بسیار شدیدی باقی می گذارند (WildCards)

رصد منابع اطلاعاتی (Scanning)

شناسایی پیشران ها (Driving Forces) عوامل تأثیرگذار بر روندها و رویدادها و اقدامها و تصاویر که ممکن است آینده های متمایزی

پدید آورند

تجزیه و تحلیل پیش رانها (Drivers Analysis)

از این روش می توان بعنوان مبنایی برای تدوین سناریوها، نقشه راه یا چشم انداز استفاده کرد. همچنین برای سنجش کارایی سیاست های اتخاذ

شده و برای پیش آگاهی از مشکلات در حال ایجاد، روش مناسبی است.

پایش " روند " پرونده حقوق بشر ج.ا.ا در پی اقدامات حریف:

الف- شناسایی رویدادها:

اقدامات و تحرکات نظام سلطه علیه ایران از سال ۲۰۰۱

پس از ۱۱ سپتامبر آمریکا با شعار جهانی «مبارزه با تروریسم»، سیاست‌ها و اهداف منطقه‌ای خود را در خاورمیانه به گونه‌ای دیگر ترسیم کرد. متعاقب حمله به برج‌های سازمان تجارت جهانی در ۱۱ سپتامبر ۲۰۰۱، سیاست خارجی ایالات متحده دچار چرخشی اساسی از راهبرد باز دارندگی (۱۹۹۰-۱۹۴۵) و ابهام راهبردی (۱۹۹۰-۲۰۰۱) به راهبرد حمله پیش‌دستانه و جنگ پیش‌گیرانه-گردیده است. همزمان با این اقدامات سلطه‌گران مولفه‌های دیگری را برای برخی کشورها مدنظر قرار دادند. ایران از جمله این کشورها بود که در دایره ترفندهای استکباری جای گرفت.

اتهام زدن به سایر کشورها با انگ‌هایی همچون حمایت از تروریسم در منطقه، ساخت سلاح هسته‌ای و موشکی و نقض گسترده حقوق بشر از زمره اتفاقات پی‌در پی‌ای بودند که در فواصل زمانی کوتاه و مشخصی اتفاق می‌افتادند.

در همین راستا گزارش وزارت خارجه آمریکا در مورد آزادی مذهب می‌گوید «در ایران، تبعیض علیه تمامی اقلیت‌ها در همه زمینه‌ها، همچنان ادامه داشته است. رفتار و گفتار دولت ایران فضایی خطرناک برای تمامی گروه‌های مذهبی غیرشیعه، به ویژه بهائیان بوجود آورد. دولت ایالات متحده از ابتدا اعلام کرده بود که پرونده اتمی از دیگر موارد مشکل‌ساز با ایران جداست و این دولت با برطرف کردن این موضوع به دیگر مسائل خواهند پرداخت.»

وزیر خارجه آمریکا ایران را در مورد آزادی مذهبی بار دیگر در گروه «کشورهایی با نگرانی خاص» طبقه‌بندی کرده و برخی محدودیت‌های خاص برای واردات و صادرات با ایران را تجدید می‌کند.

افزایش فشارها و تحریم‌های حقوق بشری

از نوین‌ترین نظریات حقوقی در رابطه با شورای امنیت و حقوق بشر دکترین تحریم هوشمند است که در مقابل تحریم‌های کور شکل می‌گیرد. نگرش سنتی به تحریم این بود که فشار به دولت موجب فشار ملت و فشار ملت موجب نارضایتی و در نتیجه تغییر دولت می‌شود. تحریم هوشمند برخلاف این به دنبال تحریم ناقضین اصلی که دولت یا دولت‌مردان هستند می‌باشد.

وزیر خزانه داری آمریکا ۲۶ دی ماه سال ۹۴ گفته بود که «ما به ادامه تحریم فعالیت‌های ایران خارج از چارچوب برجام ادامه می‌دهیم. این تحریم‌ها شامل فعالیت‌های ایران در حمایت از تروریسم، فعالیت‌های بی‌ثبات‌کننده منطقه، اقدامات ناقض حقوق بشر و برنامه موشکی ایران است. همچنین لازم است متذکر شوم که به جز برخی موارد استثناء (مثل خرید فرش از ایران) سایر روابط اقتصادی ایران و آمریکا همچنان ممنوع است و اشخاص آمریکایی از جمله بانک‌های آمریکایی نمی‌توانند وارد تراکنش و معامله با اشخاص ایرانی شوند.»

همچنین قانونگذار جمهوری خواه مجلس سنا، طرحی را برای تحریم ایران ارائه کردند، این طرح که «مارک کرک»، «مارکو روبیو»، «کلی آیوت»، «دن کوتس»، «کوری گاردنر» و «میچ مک‌کانل» حامیان اصلی آن بودند، ایران را به حمایت از فعالیت‌های تروریستی و نقض حقوق بشر متهم کرده است.

پایگاه خبری هیل، مفاد این طرح موسوم به قانون تحریم تروریسم و حقوق بشر ایران، ۲۰۱۶ را به شرح زیر بیان کرده است:

- ۱) وضع تحریم‌های جدید علیه سپاه پاسداران انقلاب اسلامی و شرکت هواپیمایی ماهان؛
- ۲) قانون‌مند کردن ممنوعیت‌های فعلی علیه دسترسی مستقیم و غیرمستقیم ایران به نظام مالی آمریکا و در عین حال، تقویت و کارآمد کردن الزامات سخت‌گیرانه برای رئیس‌جمهور آمریکا جهت حذف ایران یا کشورهای دیگر از فهرست کشورهای حامی تروریسم؛
- ۳) وضع تحریم‌های جدید ایران علیه ایران به دلیل نقض حقوق بشر؛

انتخاب گزارشگر ویژه کشوری

چهارم فروردین سال ۱۳۹۰ (مارس ۲۰۱۱) شورای حقوق بشر سازمان ملل در اقدامی پرسش برانگیز قطعنامه‌ای را تصویب کرد که برپایه آن مقرر شد تا «گزارشگر ویژه حقوق بشر» برای ایران تعیین شود، این قطعنامه که با نصاب ۲۲ رأی موافق از ۴۷ عضو شورای حقوق بشر به تصویب

رسید نقطه عطفی برای تغییر فاز حقوق بشری بود. از چند ماه قبل از تعیین گزارشگر حقوق بشر برای ایران، رسانه‌های غربی و امریکایی از تحرکات پشت پرده واشنگتن برای فشار حقوق بشری به ایران پرده برداشته بودند.

نکته دیگر اینکه در تعیین احمد شهید به عنوان گزارشگر حقوق بشر نیز رسانه‌های غربی و از جمله صدای آمریکا و حتی بی بی سی اذعان کردند این انتخاب را لابی‌گری مستقیم آمریکا بوده است.

تصویب قطعنامه‌های متعدد علیه ایران

از سال ۲۰۰۶ تاکنون پنج قطعنامه به شماره‌های ۱۶۹۶ و ۱۷۳۷ و ۱۷۴۷ و ۱۸۰۳ و ۱۹۲۹ طبق فصل هفتم منشور ملل متحد تصویب شده است. علاوه بر این چند قطعنامه خارج از فصل هفتم منشور برای تأکید بر قطعنامه‌های پیشین یا تمدید آنها تصویب شده است. برخی بر این عقیده بودند که با توجه به نتیجه رسیدن پرونده هسته‌ای ایران، از تعداد رأی دهندگان علیه ایران کاسته شود ولی تعداد رأی دهندگان سال جاری در مقایسه با سال‌های گذشته تفاوت چندانی نداشت. بیشترین تعداد رأی موافق تصویب قطعنامه حقوق بشر علیه ایران در سال ۲۰۱۱ و با ۸۹ رأی بوده است. پس از آن این قطعنامه در سال‌های ۲۰۱۲ و ۲۰۱۳ با ۸۶ موافق، در سال ۲۰۱۴ با ۸۳ رأی موافق و در سال ۲۰۱۵ نیز با ۸۱ رأی مخالف به تصویب رسیده است.

گفتنی است قطعنامه‌های پیشنهادی پیش از به رأی گذاشتن در مجمع عمومی سازمان ملل در کمیته سوم حقوق بشر این سازمان به رأی گذاشته می‌شوند و در صورتی که رأی لازم را کسب نمایند در جلسه آینده مجمع عمومی مطرح می‌شوند. این قطعنامه حقوق بشری علیه ایران نیز ابتدا در تاریخ ۲۸ آبان ماه سال جاری (۱۹ نوامبر) در کمیته سوم مجمع عمومی سازمان ملل مورد رأی گیری قرار گرفته و با ۷۶ رأی موافق و ۳۵ رأی مخالف به تصویب رسیده بود. جالب آنکه در زمان رأی گیری در مجمع عمومی سازمان ملل ۵ کشور به موافقین قطعنامه و ۲ کشور به مخالفین آن اضافه شده‌اند.

تحرکات و فعالیت‌های حقوق بشری ضدانقلاب

افزایش تحرکات و فعالیت‌های آشکار معاندین نظام با رویکرد پرداختن به حقوق بشر در ایران همچون منافقین، پژاک، چریک‌های فدایی خلق، خلق عرب، سلطنت طلبان و فتنه‌گران و غیره نیز هم پوشانی و اتحاد آنان در این مسیر بر کسی پوشیده نیست.

فعالیت‌هایی نظیر دادگاه ایران تریبونال (اعدام‌های دهه ۶۰)، راه‌اندازی کمپین حقوق بشر برای همه، تاسیس مؤسسات فرهنگی، آموزشی و هنری (آموزشکده توانا)، راه‌اندازی مرکز اسناد حقوق بشر ج.ا.ا، فعال ساختن تشکل‌ها و انجمن‌های فعال در حوزه زنان و کودکان

مواضع کشورهای هم‌پیمان با نظام سلطه علیه ایران

کشورهای اروپایی و غربی طرح پیش شرط‌های اصلی توسعه روابط با کشورهای نظیر ایران را رعایت ضوابط و استانداردهای حقوق بشری قرار داده و در مذاکرات دیپلماتیک و در مجامع بین‌المللی به انتقاد از آن می‌پردازند. این در حالی است که در بسیاری از کشورهای اروپایی، حقوق اقلیتها و به ویژه مسلمانان نقض می‌شود. در این شرایط؛ اتحادیه اروپا، مسأله حقوق بشر را به عاملی سیاسی برای فشار بر برخی کشورها قرار داده است.

هنوز زمان زیادی از امضای برجام سپری نشده بود که یوته گوتلند و سسیلیا ویکستروم، دو نماینده سوئدی پارلمان اروپا، در نامه‌ای به فدریکا موگرینی، نماینده ارشد امور دفاعی و سیاست خارجی اتحادیه اروپا، به زندانی شدن نرگس محمدی، فعال حقوق بشر در ایران اعتراض کرده‌اند. این دو نماینده پارلمان اروپا از خانم موگرینی توضیح خواسته‌اند که اتحادیه اروپا نخست برای دفاع از خانم محمدی و سپس برای بهبود وضعیت حقوق بشر در ایران چه برنامه‌هایی دارد؟!

خانم یوته گوتلند در گفت‌وگو با رادیو فردا: «موضوع ویژه خانم نرگس محمدی که برای حقوق بشر و توقف مجازات اعدام فعالیت می‌کنند و برای فعالیت‌های حقوق بشری شناخته‌شده هستند مهم است. بنابراین وقتی مانع فعالیت‌های ایشان می‌شوند این خود نقض حقوق بشر است. پس اولین سوال این بود که اتحادیه اروپا چگونه به این موضوع واکنش نشان می‌دهد و کمیسیون چه برنامه‌ای برای اعتراض به این وضعیت دارد. سوال دوم درباره وضعیت کلی حقوق بشر در ایران است. به خاطر اینکه ما می‌بینیم وضعیت آنگونه که امیدوار بودیم بهبود نیافته و رژیم مکرراً از مجازات اعدام برای ترساندن مردم استفاده می‌کند. ما می‌خواهیم اتحادیه اروپا به این مسئله واکنش نشان دهد، به آن اعتراض کند و موضوع را با ایران در میان بگذارد».

دولت کانادا در ۱۴ سال گذشته با ارایه قطعنامه‌هایی برای تصویب در مجمع عمومی ملل متحد وضعیت حقوق بشر در ایران، کره شمالی و سوریه را مورد انتقاد قرار می‌داده است. این رویه‌ای است که در ۱۴ سال گذشته و در دولت‌های محافظه کار و لیبرال کانادا یکسان بوده و تقریباً هیچ تغییری نکرده است.

در لحظات پایانی حضور فدریکا موگرینی، مسئول سیاست خارجی اتحادیه اروپا در ایران طی بیانیه‌ای «ورود به گفت‌وگوهای حقوق بشری» در دستور کار جمهوری اسلامی ایران - اتحادیه اروپا قرار گرفت.

در این بیانیه بر ضرورت ورود بی‌درنگ به گفتگوهای حقوق بشری تأکید شده است. همچنین پیش از سفر خانم موگرینی به ایران، شماری از نمایندگان پارلمان اروپا در نامه‌ای به مسئول سیاست خارجی اتحادیه اروپا، از او خواسته بودند تا در سفر خود به تهران گفت‌وگو درباره مسائل حقوق بشری را در اولویت برنامه‌هایش قرار دهد و از این سفر به عنوان فرصتی برای طرح مشکلات مربوط به حقوق بشر در ایران استفاده کند. از سویی دیگر وزارت خارجه انگلستان و سازمان دیده بان حقوق بشر نیز در گزارش سالانه خود از ادامه نقض حقوق بشر در ایران ابراز نگرانی کرده‌اند.

در همین راستا، سخنان سوزان رایس، مشاور امنیت ملی آمریکا در اولین کنفرانس سالانه حقوق بشر در شهر واشنگتن در ۱۳ آذر ۱۳۹۲ (۴ دسامبر ۲۰۱۳) با عنوان «حقوق بشر؛ پیشبرد منافع و ارزش‌های آمریکا» هم قابل تامل است. رایس به صراحت اعلام کرد پرونده بعدی که دولت آمریکا قصد دارد به بهانه آن ایران را تحریم کند، حقوق بشر است. این سخنان رایس، پس از ۱۰ روز از توافق ژنو میان ایران و ۵+۱ است. جالب اینجاست که سازمان عفو بین‌الملل که معمولاً موضوعات حقوق بشری بر ضد کشورمان را در دستور کار دارد، ۴ آذر و تنها یک روز پس از توافق ژنو در بیانیه‌ای اعلام موضع کرد: «حال که ایران و ۵+۱ به توافق رسیده‌اند دیگر نباید در توجه به حقوق بشر ایران تاخیر کرد».

عدول از مکانیسم‌های قانونی و ثابت حقوق بشری در سازمان ملل

تطمیع و لابی‌گری با کشورها و گزارشگران

با حضور مجدد آمریکا در شورای حقوق بشر که از ۷ سال پیش اتفاق افتاد، فعالیت‌های تخریبی در این شورا شروع شد و آمریکا اقدامات بسیاری را در این شورا انجام داد و تلاش کرد شورا وضعیتی شبیه به کمیسیون حقوق بشر پیدا کرده و در اتخاذ تصمیمات آن مداخله نماید. همچنین آمریکایی‌ها با برخی از کشورها وارد گفتگوی تعاملی و یا اربابی شده و آراء آن کشورها را از آن همراه خود نمودند.

تلاش برای حذف مکانیسم upr

در اجلاس شورای حقوق بشر در اسفند ۹۴ آمریکایی‌ها به دنبال حذف مکانیسم قانونی و حقوقی upr از شورای حقوق بشر سازمان ملل گام ریزنی‌های خود را آغاز کرده و در عوض تشدید مکانیسم‌های غیر قانونی همچون انتخاب گزارشگر ویژه کشورها را خواستار شدند. تا بتوانند اولاً خود را از صحنه بررسی نقض حقوق بشر کشورشان رها ساخته و دوماً با لابی‌گری و تطمیع کشورها، آراء علیه کشورهایی نظیر ایران و سوریه را

افزایش دهند. مکانیسم upr در حقیقت بررسی دوره ای وضعیت حقوق بشر همه کشورهای جهان است که در هر چهار سال یکبار برای بررسی این موضوع در هر کشور اختصاص می یابد.

ب- رصد منابع اطلاعاتی:

فراخوان منافقین پس از برجام

براساس اسناد موجود دقیقاً یک روز پس از امضای برجام، گروهک منافقین طی اطلاعیه ای به همه واحدهای اجتماعی خود در کشورهای اروپایی و غربی به صراحت اذعان داشت که تمامی نیروها از این تاریخ به بعد موضوع نقض حقوق بشر در ایران را با اولویت در دستور کار خود قرار داده و گزارشات روزانه خود را در این خصوص ارسال نمایند.

دیدارهای عوامل ضدانقلاب با گزارشگران شورای حقوق بشر

تاکنون عکس، فیلم و اسناد زیادی از ارتباط عناصر و عوامل ضدانقلاب و گروهک‌های منحل مخالف نظام جمهوری اسلامی ایران با احمد شهید و سایر گزارشگران موضوعی حقوق بشر مانند خانم پیلا بدست آمده است. برای مثال در یکی از دیدارهای احمد شهید با عناصر گروهک تروریستی منافقین، «پرویز خزاعی» از عناصر و سرکردگان گروهک تروریستی منافقین با گزارشگر در دفتر حقوق بشر نروژ با هم پای یک میز نشستند. لذا از آنجایی که گزارشگر ویژه سازمان ملل به اسناد و شاهدان عینی دسترسی نداشته، اطلاعات خود را از بنگاه‌های فراقلمی ضدانقلاب، گروهک‌های تروریستی از جمله منافقین، سلطنت‌طلب‌ها، افراد وابسته به فرقه ضاله بهائیت و اپوزوسیون خارج‌نشین بدست آورده است.

احمد شهید، در دیدار با اعضای گروهک تجزیه‌طلب و تروریستی کومله در نروژ به آنها می گوید: در محیط داخلی ایران باید فضای سیاسی و رسانه‌ای «حقوق شهروندی» را پررنگ کرد تا جمهوری اسلامی بدین ترتیب تحت فشار برای پاسخگویی قرار بگیرد. وی توصیه می کند در بخش های مختلف حقوقی علیه جمهوری اسلامی پرونده سازی کنند.

همچنین عبدالله مهتدی نیز به عنوان یکی از چهره های تجزیه‌طلب و حامی استقلال کردستان ایران در یکی از هتل های نروژ با احمد شهید دیدار کرده است.

عبدالکریم لاهیجی، از وکلای نزدیک به سازمان مجاهدین خلق و وکیل سابق شاپور بختیار در گفت‌وگو با بخش فارسی رادیو فرانسه درباره سفر احمد شهید چنین می گوید: پس از آنکه جمهوری اسلامی با سفر احمد شهید به ایران موافقت نکرد ما گزارش کاملی از وضعیت حقوق بشر به ایشان دادیم و پیشنهاد کردیم به کشورهای اروپایی سفر کند برای دیدار با پناهندگان ایرانی و به خصوص کسانی که در دو سال گذشته از ایران خارج شده‌اند تا آن‌ها تجربه‌های خود را در مورد بدرفتاری، خشونت و نقض حقوق بشر از سوی جمهوری اسلامی را در اختیار ایشان بگذارند.

حضور نمایندگان پارلمان اتحادیه اروپا در ایران و ملاقات با افراد مساله دار در سفارتخانه ها

جریان سفر خانم کاترین اشتون به کشورمان، وی دیدارهایی با برخی افراد مساله دار و فعال در حوزه حقوق بشر و حتی متهمین امنیتی _ نرگس محمدی، مادر ستار بهشتی _ برگزار نمود. در این خصوص سخنگوی وقت وزارت خارجه کشورمان این ملاقات ها را غیر رسمی و مبتنی بر نگاه متأثر از برخوردهای گزینشی سیاسی و دوگانه غرب از مقوله مهم حقوق بشر دانست. با این حال نرگس محمدی در گفت‌وگویی با رادیو فردا، با بیان اینکه من در این دیدار یک دعوتنامه رسمی از اشتون دریافت کردم، تصریح کرد: دیدار ما و اشتون کاملاً رسمی و از پیش هماهنگ شده بود و در این دیدار با اشتون در رابطه با حقوق بشر در ایران بحث شد و ما مطالبات خود را از شرایط موجود مطرح کردیم.

تمرکز فعالیت های عوامل مزدور ضدانقلاب و جریان های روشنفکری رادیکال در داخل کشور؛ روی مساله حقوق بشر

هم زمان با اقدامات خارج کشوری حقوق بشری علیه ایران ، در داخل هم افرادی همچون نسرين ستوده ، محمد ملكي ، محمد نوري زاد، نرگس محمدی، کیوان صمیمی ، رسول بدآغی و... فعالیت های سیاسی خود را معطوف به پرونده حقوق بشری ایران نمودند.

به عنوان مثال یکی از این فعالان به نام عمادالدین باقی می گوید : بعضی از مسئولان کلیدی که مسئولیت هایشان مرتبط با حقوق بشر

است می گویند ما با غرب گفت و گو می کنیم تا حقوق بشر اسلامی را به آنها تفهیم کنیم. یعنی خاستگاه ما برای گفت و گو - آن طور که این

مسئولان ادعا می کنند- این است که ما می خواهیم به دنیا حقوق بشر خودمان را یاد بدهیم. در حالی که اولاً گفت و گوهای حقوق بشری یک

بحث های تئوریک و تئولوژیک نیست که شما بخواهید در آنجا به طرف مذاکره، حقوق بشر اسلامی یاد بدهید. در کشورهایی که با ایران مشکل دارند، از دو قرن پیش بحث های تئوریک به نحو گسترده و سیستماتیک مطرح بوده و کم و بیش به بلوغ رسیده و این مرحله را پشت سر گذاشته اند

که ماحصل آن ساختارهای حقوقی مثل اعلامیه جهانی حقوق بشر و اسناد بعدی است که در دهه های پیشین در سازمان ملل به تصویب رسیده است. گفت و گو غرب با ایران بر سر یک سری مصادیق و موارد عینی حقوق بشری است.

یکی از مفاد پروتکل های بین المللی در زمینه حقوق بشر تشکیل نهاد ملی حقوق بشر در هر کشور است که ماهیتاً می تواند نهادی نیمه دولتی باشد. در ج.ا.ا هم اکنون این نهادی که میتواند به عنوان ظرفیتی قوی از آن بهره برداری کرد وجود ندارد و متأسفانه گروه های غیر همسو با نظام در صدد تاسیس این نهاد هستند.

تشکیل گروه های حقوق بشری در فضای مجازی توسط صاحب نظران و اساتید حقوق غیر همراه نیز از جمله همین فعالیت ها می باشد.

پیش ران های مؤثر در پرونده حقوق بشری ایران:

- ۱ فقر تعاریف و مفاهیم نظری و فقدان تعریف مشخص و یکسان از حقوق بشر
- ۲ عدم تبیین سیاست ها و استراتژی کلان نظام در مواجهه با مساله حقوق بشر
- ۳ فقدان اراده و توجه لازم نهادهای رسمی و حکومتی به موضوع در راستای وظایف خودشان
- ۴ اتخاذ رویکرد تدافعی و انفعالی در بسیاری از کیس ها و موضوعات توسط دست اندرکاران امر
- ۵ عدم آشنایی لازم افراد اعم از مردم ، مسئولان و ضابطین قضایی ، با مبانی اولیه حقوق بشر و ضرورت های آن
- ۶ عدم اجماع عمومی و حمایتی مردم از مساله حقوق بشر
- ۷ سیاسی شدن موضوع حقوق بشر (هم در حوزه سیاست داخلی و هم در حوزه سیاست خارجی)
- ۸ فقدان نهادهای مدنی موضوعی و تخصصی کافی (سمن ها)
- ۹ ضعف نهادهای مدنی (ازدرون). مثل کار سیاسی و حزبی کردن، منیت و خود برترپنداری و عدم روحیه کار جمعی
- ۱۰ انسداد باب بحث درباره برخی کانون های نزاع مثلاً درباره قصاص ، اعدام و... نمی توان بحث کرد و همین باعث می شود بخشی از مسائل تبیین نشوند
- ۱۱ نقش رسانه ها و عدم رعایت ملاحظات حقوق بشری و بازی در میدان دشمن
- ۱۲ عدم هم خوانی مبانی حقوق بشری مطرح در حقوق بشر اسلامی با مبانی حقوق بشر غربی . مبانی اسلام متافیزیکی، آسمانی و وحیانی است در حالی که مبانی غربی زمینی، فیزیکی و انسانی است.
- ۱۳ وجود استانداردهای دوگانه . به عبارتی با بسیاری از کشور دارای پرونده حقوق بشری ، در مجامع بین المللی هیچگاه به صورت یکسان برخورد نمی شود. از جمله پرونده حقوق بشر عربستان

۱۴ تبلیغات منفی رسانه‌های معاند علیه ایران برای بزرگنمایی و در صدر قرار دادن پرونده حقوق بشری ج.ا.ا در حالی که برای کشورهای با وضعیتی به مراتب منفی‌تر چنین عاملی وجود ندارد نتیجه گیری حاصل از تجزیه و تحلیل رویدادها و پیش ران ها:

حقوق بشر یکی از مهم‌ترین موضوعات در حوزه حقوق بین‌الملل معاصر و یک آوردگاه و حوزه تماس و تقابل کشورها و بلوک‌های جهانی است که حساسیت‌های بسیاری نسبت به آن وجود دارد. علی‌رغم اتهامات بین‌المللی غرب علیه ایران، کشورمان یکی از مدعیان اصلی حقوق بشر است و بارها به نقض حقوق بشر در کشورهای غربی و رفتار غیرمسئولانه آنها اعتراض کرده و هشدار داده است. اما روشن است سیاست‌های استکباری و زورمدارانه کشورهای نظام سلطه برای براندازی نظام جمهوری اسلامی ایران، در دهه اخیر با تغییرات و تحولاتی همراه بوده است. که یکی از این سیاست‌های تغییر یافته، طرح و پیگیری مجدانه پرونده حقوق بشر در ایران است. این مهم زمانی شفاف‌تر و عینی‌تر می‌گردد که به مدد فرآیندها و روش‌های آینده پژوهی، مسیر این حرکت را دیده بانی کرده و مقصد فردا را در امروز رویت نمود. مسلماً نمی‌توان به نتایج بدست آمده قطیعت بخشید اما می‌توان با نگاه استراتژیک و هوشمندانه برای رخدادهای و یا رخ ندادن برخی گزاره‌ها و رویدادها تدابیر لازم و پیش‌دستانه را اتخاذ کرد. نکته دیگر اینکه آینده پژوهی پرونده حقوق بشر ایران در واقع تلنگر و بیدارباشی خواهد بود برای مدیران، مسئولان و دست‌اندرکاران این حوزه تا با اشراف همه جانبه اطلاعاتی، آینده‌نگرانه و مستند، راه پیش‌رو را به تصویر بکشاند.

نتیجه گیری :

با این توصیف و بنا بر نتایج بدست آمده از بکارگیری روش تحلیل روند در آینده پژوهی پرونده حقوق بشر ایران می‌توان اذعان داشت:

- حقوق بشر به معنای آنچه در فضای سیاسی و بین‌المللی و رسانه‌ای علیه ایران اسلامی مطرح است سناریو و بازی دسیسه آمیزی است که در اتاق‌های فکر و فرمان نظام سلطه در ذیل استراتژی فشار ترکیبی حریف برضد ایران پیگیری می‌شود.
- بررسی تقویم اقدامات حقوق بشری علیه کشورمان گویای تغییر رویکرد به اصطلاح راهبردی می‌باشد که با انتخاب گزارشگر ویژه در سال ۹۰ به اوج خود رسیده است. می‌توان گفت آن تغییر راهبردی، این است که داستان پرونده حقوق بشر فراتر از یک اهرم فشار رفته و این پروژه به یک پرونده و پروسه دائمی تبدیل شده است.
- در این صورت طبیعتاً و بدون تردید معاندین نظام ج.ا.ا با این ابعاد و مختصات گشوده شدن پرونده‌ای به نام حقوق بشر، هدف‌های بسیار مهم و عمیقی را در آینده تعقیب کرده و قصد دارند در نهایت به مقصد مهارسازی و سپس براندازی دست یابند.
- هرچند محتمل غرب و ضدانقلاب موفقیت کاملی در رسیدن به مقصد نهایی خود کسب نمایند اما بدیهی است که با اقداماتی نظیر ارجاع پرونده ج.ا.ا به شورای امنیت سازمان ملل؛ این بار بهانه نقض حقوق بشر، می‌تواند فشارهای جدیدی را اعم از تحریم‌ها و منزوی سازی کشورمان در منطقه و بین‌الملل تحقق بخشد.
- مقام معظم رهبری: حقوق بشر در سایه عدل اسلامی و احکام اسلامی تحقق پیدا می‌کند؛ حقوق بشر باید هوشیارانه - نه با معیارها و ضابطه‌های دروغینی که امروز غرب ارائه می‌کند؛ بلکه با معیارهای اسلام - مورد دقت تمام قرار گیرد. ممکن است در گوشه و کنار جامعه‌ی ما، به وسیله‌ی آحاد مردم یا به وسیله‌ی دستگا‌ه‌ها، مواردی که از طرف اسلام حقیقتاً حقوق بشر شناخته شده است، نقض شود. باید دفاع از حقوق بشر، انجام گیرد. (بیانات در دیدار مسئولان قضایی، ۱۳۷۱/۱۰/۲۳)